

občini z banovinskim dovoljenjem črtana. Srezi načelnik je na svojo roko zopet zahteval jo otvoriti. Ali se lahko kam pritožim? — Pravico imate se pritožiti na bansko upravo. Lahko pa seveda na podlagi banske odločbe nastopite zoper vsakega, ki vozi po vašem, s tožbo za motenje posesti.

F. J. v T. Pred pričami sem dal aro za posest in se naselil. Sedaj dotični noče izpolniti pogodbe. Ali naj svet obdelujem? — Svet obdelujte, njega pa tožite na izpolnitev pogodbe.

J. A. v P. Kupil sem kot trgovec živino, med tem je cena padla. Ne morem prevzeti. Ali zgubim aro? — Če kmetje samo aro obdržijo, boste zadovoljni. Oni lahko zahtevajo, da jim živino odkupite po dogovorjeni ceni, ali povrnete škodo, ki je za nje nastala, ker bi lahko drugemu prodali.

I. Ž. v O. Čista voda v vodnjaku smrdi. Kaj naj ukrenem? — Kar zadeva vodnjakov, se obračajte na Higijenski zavod v Ljubljani, od tam boste prejeli vsa navodila gg. strokovnjakov zastoj na razpolago.

A. F. v Š. Na sosedovi parceli na meji rastejo hrasti, ki delajo senco njivi. — Na drugi meji je zasajeno grmovje za živo mejo. Po dogovoru bi se moralo sekati na meter visoko, a sosed noče. Kaj naj naredim? — V prvi zadevi glede hrastov ne morete drugega napraviti kakor to, da posekate veje, ki visijo čez mejo nad vaš svet, v kolikor visijo čez. — Glede žive meje morate sosedu dokazati s pričami ali pogodbo, da se je sosed tako zavezal, da bo sekal mejo. Najboljše ukreneta oba, da gresta drug drugemu na roko, dobra sosesčina je zlata vredna.

J. F. v D. Sin je bil ranjen. Zdravnik zahteva od mene povračilo. Ali sem dolžen plačati? Sin je 24 let star. — Zdravnik ima pravico zahtevati plačilo. Ako sin sam ne plača, zahteva od vas. Pošteno je, da plačate, sin pa vam povrne, oziroma povrniti mora tisti, ki ga je ranil. Kdaj bodo fantje uvideli, da surovost in pretep dela škodo in sramoto vsaki domači hiši?

D. M. v R. v. Nekdo mi je dolžen. Ali lahko kar obdržim njegov sod? — Vi terjate denar nazaj. Če ne da, tedaj tožite in zarubite kar ima. Ta čas ne dajte soda iz rok.

Isti. Smejo lovci streljati pse in mačke v gozdu ali na polju? — Smejo, v kolikor to zakon dovoljuje. Lovski zakon smo že objavili.

Isti. Kaj pomeni na kuverti tiskovina? — Tis-

kovina je samo tiskano sporočilo, zato se pošilja v odprtem pismu le z znamko 25 par.

N. K. v H. Kako naj napravimo, da se skupna gmajna razdeli? — Najbolje sporazumno, vsi lastniki stopite skupaj. Če je pa spor, uredite pri občini, prepire pa pri sodniji. Le brez tožbe! Zoper slabe občinske ceste se pa pritožite na srezko načelstvo, ako pritožbe doma nič ne za- ležejo.

J. H. v R. Ali mora občina na občinski cesti, ki gre preko potoka, most popraviti? — Seveda mora. Ako občina onemogoči po svoji cesti prevoze, imate pravico pritožbe na sresko načelstvo.

A. G. v K. Od neke družbe v Mariboru sem kupil srečke, plačal vse, ali srečk ne dobim. — V priporočenem pismu zahtevajte, da vam srečke takoj pošljejo, če ne, jih morate tožiti!

A. N. v D. Ali sme občina dati poselsko knjižico mladoletnemu brez privoljenja očeta? — Ne sme. Smela bi le tedaj, če je oče pod kura- to. Tedaj bi moral dati dovoljenje varuh mladoletnega.

B. V. 2, 3. Ali sem dolžen plačati odvetniku tole vsoto...? — Pri tožbah lahko vsak zahteva, da sodnija odmeri odvetniške stroške. Če pa odvetnik dela pogodbe za vas, ima pravico računati po svoji odvetniški tarifi. Vaš slučaj je malo nejasen. Ako vas od leta 1927 dalje sploh ni terjal, je terjatev zastarela. Ako sedaj nič nimate razen prevzitek, vas bo pustil pri miru. Kupnih pogodb navadno ne delamo pred odvetniki, ampak pred notarji.

Č. V. v F. Ali je za zidanje kapele potrebno stavbeno dovoljenje? — Kapela ni ob cesti in ni stavba, kjer bi se prebivalo, zato ni potrebno za njo stavbeno dovoljenje, razven cerkvenega. Sicer pa zidar, ki ho zidal, mora vse te reči urediti.

A. J. št. 292 K. Kako bi smel moj sorodnik iz Avstrije pri meni bivati dalje časa? — Vaš sorodnik mora imeti potni list. S tem se zglaš pri naši oblasti (na srezu), da mu dovoljenje za bivanje podaljšajo, kakor hitro bi prvo do- voljenje poteklo. In to se ponavlja. Enkratno do- voljenje se daje navadno na šest mesecev.

J. Č. v V. Občina noče dela za kuluk, ampak denar? — Za vaš slučaj prav, ker ste zamudili prijavo, da boste delali.

M. L. P. Kaj bo z denarjem v »Samopomoči«? — Sploh ne poveste, katere Samopomoči se ti-

če, ker jih je več. Ponavljamo, da glede Samo- pomoči ne bomo odgovarjali, ker nimamo vpo- gleda, zato pojdejo taka pisma v koš!

I. G. v P. Nekdo mi ponuja zavarovanje »Ma- terinska pomoč«. — Čitajte odgovor zgoraj. Mi smo svoje mnenje že povedali. Vsak ima svojo pamet in mi mu modrosti ne moremo dajati, ako ne veruje našim besedam: Cesar ne pozna- te in niste dognali, da je res dobro, ne sprejmi- te, ne podpisujte! Vsako stvar preje premislite, ne udajte se lepim besedam, ampak samo svo- jemu prepričanju!

S. A. v K. Ali mora prodajalec konja dati po- pisni list, ki ga zahteva vojaška uprava, sicer bi bila pogodba neveljavna? — Prodajalec vam je sicer dolžen dati vse dokumente, če sta se tako zmenila, pogodba pa je kljub temu veljav- na, ker ste konja že zdavnaj sprejeli v last.

P. V. v V. Ali ima hčerka pravico do stanova- nja po pokojni prevzitekari? — Če je prevzitek bil določen samo za mater, hčerka nima pravi- ce do stanovanja. Ako odpovedi ne sprejme, morate sodnijsko odpovedati.

P. P. v K. Kupil sem že pred dvema letoma kos zemlje, ali mi ne da odmeriti. Kaj naj storim? — Če ste plačali in imate potrjeno, to- žite. Glede sosedovega drevja je samo to mo- goče, da veje ne visijo nad vaš vrt, sicer lahko sadi do meje.

H. F. v L. Kaj se zahteva za trgovski obrtni list? — Tri leta učne dobe, najmanj dve leti pomočniške, polnoletnost. Vaš nečak lahko vlo- ži prošnjo, če ima vse tri dokumente.

M. H. L. H. M. 55. Ali kot slovenski izselje- nec lahko dobim zemljo v južni Srbiji? — Obrnite se na izseljeniški urad pri banski upra- vi v Ljubljani.

L. S. v O. Sodnik me je obsodil plačevati me- sečno 110 Din za otroke. — Sodnik je itak milo sodil. S 110 Din mesečno se ne oskrbi lahko dva otroka. Zoper to ni pritožbe.

J. L. v M. Moj delavec je 15 let pri meni, pa ni naš državljan. Kako naj vložim prošnjo? — Izposluje si naj zagotovilo vaše domače občine, da ga sprejme v občinsko zvezo. S tem gre na srezko načelstvo, kjer vložiti prošnjo.

K. B. v O. Ali moram za leto 1930 in 1931 pla- čati kuluk? — Plačati je treba. Če pa se kje ne more plačati, se naj ne rubi, tako je navodilo banske uprave.

==

ki prégled izgub v sve- tovní vojni.

Mrtvih vojakov je bi- lo 9.998.771, težko ranje- nih 6.295.512, drugih ra- njencev 14.002.039. Ci- vilnih žrtev (žrtev voj- ne in bombardementov, pokoljev, letalskih na- padov, obsojenih zaradi vohunstva in drugega) je bilo 12.000.000. Voj- nih sirot je 900.000, voj- nih vdov 5 milijonov, beguncev 10 milijonov.

Gmočna škoda, ki jo je povzročila vojna po- sredno in neposredno, to je uničen vojni ma- terijal, potopljene lad- je, uničene hiše, znaša po Hooverjevemu računu 400.000 milijonov dolar- jev.

Največji predor na svetu.

Letos v jeseni bo pre-

ki. Ako so bili sigurni, da se odpravlja Turek na rop, so prijezdili z vso naglico preko Hrvatske med Slovence. Z gradov po Sloveniji je bil opo- zorjen naš kmet s strelji iz topičev, da bo pridrvel nad njega Turek.

Ker se je pa izkazal opisani način opozorilne službe večkrat kot prepočasen, so uvedli kresove. Na visokih gorah so pripravili velike grmade. Te so začele goreti ena za drugo od hrvatsko-turške meje in oznanile tudi Sloveniji, da se jej bliža turško opustošenje. Slednje opozorilo s sežiga- njem kresov je bilo za tedanje čase še najhitrejše in je ostalo v navadi, dokler je teptalo zemljo na- še domovine kopito turškega konja.

Ako je napovedal svit gorskih kresov: Turek je vpadel, se je zaprl gospod za varni grajski zid; kmet je ostal na prosti ravni, oborožen le s kakim nerodnim orodjem. Prepričal se je, da se v slučaju resne nevarnosti ni zanesti na grajsko gospodo, pozidal si je svoje lastne utrdbe. Kot obrambne točke si je izbral cerkve ali pripravne postojanke blizu svetišč in te je utrdil. Kmečke utrdbe krog hramov božjih in blizu njih so imenovali tabore.

Ko so telefonirali kresovi drvenje turških jezde- cev, so spravile kmečke roke z vso naglico: deco, žene, starce in blago v cerkev; mžje in fantje pa so se branili izza utrdbe proti Turkom. Turški vpadniki niso skoraj nikoli dolgo oblegali tabo- rov, gradov po višinah se niti lotili niso.

V slovenskih pokrajinah je nekaj pomenila proti Turkom edino le samopomoč kresov in ta- borov.

Za turške vpade na hrvatsko in slovensko ozemlje se skraja avstrijska vlada sploh ni zme- nila. Šele neprestano prodiranje turške moči je narekovalo vladi uvedbo posebnega turškega dav- ka, čigar dohodki so se uporabljali za vzdrževanje obrambne vojske proti turški sili. Ti vojaki so bili le plačani najemniki, ki so vršili še tedaj slabo svojo dolžnost, če so prejemali redno plačo, a so čisto odrekli, ako so slučajno izostali denarni prejemki. Mnogokrat se je zgodilo, da je plenila najemniška vojska bolj med Hrvati ter Slovenci nego čete bosanskih paš.

Početkom 16. stoletja je organizirala vlada obrambo napram Turkom na ta način, da je

Kotlje. Dne 8. maja se je vršil v osnovni šoli v Kotljah zaključek osnovnega samaritanskega tečaja, kateri je trajal od 15. novembra 1931 do 7. februarja 1932 ob prav dobri udeležbi od strani domačinov. Sklepu je prisostvoval poleg tečajnikov tudi del ostalega občinstva. Oblast je zastopal sreski načelnik g. dr. Hacin iz Prevalj, krajevni odbor Rdečega križa v Guštanju pa njega predsednik, tajnik, trije odborniki in ena odbornica. Po pozdravu g. župana Petriča je povzel besedo vodja in predavatelj tečaja zdravnik g. dr. Boštjan Errath. Govoril je o pomenu in važnosti samaritanstva, o organizaciji Rdečega križa, in o nalogah dobrega samaritana. Zahvalil se je občinstvu za veliko zanimanje in krajevnim faktorjem za intenzivno sodelovanje. Sreski načelnik g. dr. Hacin je čestital krajevnemu odboru Rdečega križa v Guštanju, pod čigar okriljem se je vršil tečaj, k lepim uspehom, ki se vrstijo drug za drugim. Vzpodbujal je k nadaljnjemu požitvalnemu delu, narvoče pa je pozival, da se strnejo okrog te prekorniste organizacije in delujejo v duhu njenih pravil. Nato je govoril šolski upravitelj g. Adolf Sokol v imenu tečajnikov in krajevnega tečajnega odbora za Kotlje. Da je tečaj v splošno zadovoljnost uspel, je pripisovati lepi vzajemnosti in složnemu delu lokalnih faktorjev in tečajnikov ter tečajnic, predvsem pa požitvalnosti g. dr. Erratha. Vse priznanje gre tudi g. Rajku Kotniku, ki je tečaj zelo podprl in se mnogo trudil za čim lepši uspeh. Konečno je poklonila poštarica gđe. Elica Krakerjeva v poetičnih besedah g. dr. Errathu krasen šepet svežih klinčkov in vrtnic v znak priznanja in hvaležnosti, nakar so se izvršila razdelitev samarijanskih listin 23 tečajnikom.

Otiški vrh pri Dravogradu. V noči zadnjega aprila na prvi maj smo šentpeterski fantje razsvetlili celo župnijo in daleč na Koroško in Štajersko s posebnim ognjem. Na vrhu pohorskega grebena, visokega okoli 700 metrov, smo napravili velik kres, da naznanja prvi maj. Spuščali smo rakete in streljali s topi, da je kar grmelo tja pod Urško goro; postavili

smo malaj in fanije so nas razveselili s svojo godbo. — Žalostno so zapeli zvonovi sv. Petra in podružnične cerkve sv. Ožbalta ter naznanjali, da je dne 30. aprila umrl g. Mihael Gnamuš, po dom. Hribernik, v prezgodnji starosti 62 let. Mož je bil dalje časa cerkveni ključar pri podružni cerkvi sv. Ožbalta. Z veliko žalostjo in s potrtim srcem smo ga dne 2. maja položili v hladni grob. Bog mu daj večni mir in pokoj! Domačim iskreno sožalje! — Morda bi si kdo mislil, da nas nič ne obiščejo vlomilci, pa je ravno narobe. Ponoči od 2. na 3. maja so neznani vlomilci vdrl v klet g. Antona Navenšek in mu odnesli okoli 40 kg slanine. Ko so izvršili svojo drzno nalogo, so izginili neznano kam. Že drugi dan so bili obveščeni orožniki o tem vladu, do zdaj pa se jim še ni posrečilo izslediti vlomilcev.

Brasternica pri Kamnici. Ravno zdaj pridi k nam, ki ljubim lepoto kraja in krasoto lepo obdelanih njiv in dobro oskrbljenih vinogradov. Predvsem pa boš rad gledal naše mnogoštevne sadonosnike v najbujnejšem cvetju, iz katerih se svetlikajo naše hiše kakor lepo okrašeni majniški oltarji. Videti bi tudi, kako radi se zbiramo večer za večerom pri naši vaški kapeli, da častimo majniško Kraljico ter prosimo obilnega blagoslova božjega.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 12. junija tega leta veliko tombolo pri g. Kirbišu ob priliki župnega sestanka.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Pri vdovi Magdalen Ješovnik v Bračkovci je služil za hlapca Jožef Belci. Domači sin Janez Ješovnik je živel s hlapcem v prepiru, ker je imel Belci pri materi glavno besedo. V kregu je navahil hlapec na večer na domačega sina z motiko, ta je stekel po puško in ustrelil v razjarjenosti Belcia. Janez se je sam javil orožnikom, ki so ga predali v zapore okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu.

Sv. Ana v Slov. goricah. V lepem številu smo spremljali v nedeljo, 1. maja, k zadnjemu počitku daleč naokrog znanega in spoštovanega moža Antona Droz, posestnika iz Zic. Rajni je bil vzor moža v verskem in narodnem oziru. Bil je marljiv in skrben ter si je veliko prizadeval pripraviti sebi in svojim lepo bodočnost. Rad je zahajal v cerkev in k svetim zakramentom, ni ga zadrževala huda zima ne

blato, da ne bi v nedeljo in praznik spolnil svoje krščanske dolžnosti. Vso zimo je bolehal na vodeniki, katere mu je povzročala hude bolečine. Pa vse je voljno prenašal; pokrepčan s svetimi zakramenti je kot sedemdesetletni starček dne 28. aprila mirno v Gospodu zaspal. Da je bil čistan in priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Kot dolgoletnemu naročniku »Slov. gospodarja« želimo njegovi duši večni mir in pokoj, njegovi ženi, sinu in hčeram pa naše sožalje.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V sredo pred Križevim je bila ob veliki udeležbi pokopana Marija Mlakar, rojena Jurič, vdova uglednega kmeta Antona in svakinja že rajnega slovitega našega vojaka č. g. dekana dr. Ivana Mlakarja. Bog daj blagi ženi večni mir! Na sedmini so žalujoči zbrali za novo bogoslovje 110 Din. Bog plačaj vsem darovalcem! — V nedeljo, dne 8. maja je opoldne prihrula nevihta s točo, ki se je četrt ure gosto sipala. Naj bi nam bilo odslej z njo prizaneseno!

Slov. Bistrica. Dne 6. maja je bil tukaj pokopan g. Jožef Pichler, inšpektor davčne uprave v Slov. Bistrici, ki je dopolnil 56. leto. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bil rajni spoštovan pri meščanih in v okolici. Pogreba se je udeležilo mnogo uradništva iz Slov. Bistrice, Maribora, Konjice, celo iz Avstrije, kakor tudi požarna bramba. Zibelka je rajnemu tekla v Ločiču, župnija Sv. Urban pri Ptuj, kjer sedaj gospodari njegova sestra Marija. Po dovršenih študijah se je posvetil službi, katero je vršil 36 let. Pred dvema leti je bil odlikovan z visokim odlikovanjem ter obenem imenovan za inšpektorja davčne uprave. Blagi duši svetila večna luč. Žalujoči soprog, sestra in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Ormož. V ponedeljek, dne 9. maja je bila občinska seja. Zaradi spremembe trošarinskega zakona se v občinski proračun postavljena proračunska kvota ne bo dosegla. Sklene se iskat sporazum z gostilničarji za pavšaliranje na odpadajoče trošarine. Od tujcev in letoviščarjev se sklone pobirati Din 1.— davka od osebe, dneva in postelje. Glede uvedbe motornih vlakov Murska Sobota-Pragersko se sklone stopiti v stik s ptujskim mestnim načelstvom glede višine na mesto Ormož odpadajočega prispevka, nakar šele bo mestni odbor v tej zadevi končno javno sklepal. O predlogu občinskega od-

utrdila ozemlje ob hrvatsko-turški meji in ga zasedla z vojaštvom. Obmejne gradove in mesta so obdali z jarki ter močnim obzidjem in nastanili po trdnjavah večje ter manjše vojaške oddelke. Na ta način je bila s časom organizirana vedno pripravljena Vojna krajina.

Vojaško silo v Vojni krajini je ojačila vlada z naselitvijo uskokov ali prebegov. Bili so to iz turškega jarma pobegli Bosanci, ki so se naseljevali po Dalmaciji in Hrvatski. Uskokom je dala avstrijska vlada zemljo in jih oprostila desetine in tlake. Morali so biti stalno pripravljeni, da odbijajo turške napade. Imeli so lastne kneze, le njihovi najvišji poveljniki so bili tujci.

Leta 1579. so zgradili močno protiturško trdnjavo Karlovec. Tedaj so določili, da naj prebiva eden od v Vojni krajini poveljujočih generalov v Karlovcu z oblastjo od morja do Save, drugi general se naj zadržuje v trdnjavi Varaždin in naj bo poveljnik od Save do Drave. Prva Vojna krajina se je imenovala »hrvatska«, druga pa »slavonska«. Uskoke so nazivali graničarje. Vrhovno poveljstvo za celo Vojno krajino ali granico je tvo-

rilo notranjeavstrijsko dvorsko vojno svetovilstvo v Gradcu.

Rane, katere je bila usekala kuga krajem ob Sotli in Bistrici na življenju ter imetju, je zacelil čas primeroma hitro. Kužnemu letu so sledile obilne letine. Kmet si je opomogel glede ureditve posesti in razmnožitve živega blaga. Pričelo je zopet živahno trgovanje z živino med Štajerci in Hrvati. Na velikih sejmih so znali Zagorci toliko povedati, kaj da mora prestat prebivalstvo niže Zagreba in posebno še po Slavoniji od turških vojsk. Mnogo so ljudje govorili o strašnih posetih Turkov po raznih krajih ob Muri v Slov. goricah. Spodnji slovenski kraji so imeli dolgo časa mir pred Turki. Splošno je bilo utrjeno med narodom mnenje, da je oplašila Turčina kuga in ga ne bo tako hitro v goste. Mirna leta so pomogla obsotelskim revežem na noge, da so imeli vsakdanjega kruha, polič vina in ob svetkih še tudi kaj mesenega za priboljšek.

(Dalje sledi.)

dana prometu železniška zveza v Italiji: Florencija—Bologna. Nova proga vodi v čisto ravni črti tudi skozi gorovje. Da so pa dosegli ravno smer, so morali zgraditi veliko mostov ter podzemeljskih rovov, kar nikakor ni bila lahka naloga za inženere in delavce. Na dolžino 82.940 m so morali zgraditi 250 umetnih zgradb. Na daljavo 50 km je 31 predorov, 38 mostov in 189 prehodov. Na tej progi je na celem svetu najdaljši predor v dolžini 18.510 metrov. Simplon tunel je sicer dolg 19.700 m, a je zgrajen v dveh rovih, šentgotariski predor je dolg 14.900 m, in predor Mont Cenis pa 13.636 m.